

Asia: VN/16752/2022

Hallituksen esitysluonnos hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (yliopistosairaalalisä ja siirtymätasauksen muutokset)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hollolan kunta antaa seuraavan lausunnon:

Hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen rahoitusmalliin on tarkoitus lisätä vuodesta 2024 lähtien uusi määräytymistekijä, yliopistosairaalalisä. Lisän perusteella otettaisiin huomioon yliopistollisista sairaaloista aiheutuvia muita sairaaloita korkeampia kustannuksia. Kielteisen lausuntopalautteen johdosta 12.4.2022 annettua lakiesitystä muutettiin ja yliopistosairaalalisä poistettiin. Yliopistosairaalalisän palautusta (13 miljoonaa euroa) ei huomioitu vuoden 2023 rahoituksessa lisäyksenä, vaan lisättiin siirtymätasaukseen. Mikäli tämä uusi esitys hyväksyttäisiin, vähentyisi alueen rahoitus kahteen kertaan yliopistosairaalalisän vuoksi, mikä ei ole hyväksyttävää tai hallintolain hyvän hallinnon periaatteiden mukaista.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen rahoitus vähenisi yliopistosairaalalisän johdosta vuonna 2024 yhteensä 11,216 miljoonaa euroa (vuoden 2022 tasolla). Ehdotettu erillinen yliopistosairaalalisä on edelleen perusteeton ja heikentää rahoitusperusteiden uskottavuutta sekä alueellista tasa-arvoa hyvinvointialueiden rahoituksen jakautumisessa.

Yliopistosairaalalisän euromääräiset määräytymisperusteet ovat epäselvät. Yliopistosairaalalisä kompensoisi ehdotuksen mukaan yliopistosairaalan ylläpidosta hyvinvointialueille aiheutuvia muita alueita korkeampia kustannuksia, joita kuitenkin ei ole kyetty erittelemään tai laskelmin selventämään. Yliopistosairaala laskuttaa samoja erityisliisän perusteisiin oikeutettuja kustannuksia myös suoritteiden myyntihintojen kautta, joita Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä on ostanut esim. vuonna 2021 yhteensä lähes 43 miljoonalla eurolla. THL:n julkaisemien tuoreimpien vuotta 2020 koskevien tietojen mukaan yliopistosairaala ylläpitävien hyvinvointialueiden somaattisen

erikoissairaanhoidon kustannukset eivät eroa mainittavasti muiden hyvinvointialueiden kustannuksista, kun väestön palvelujen tarve on otettu huomioon.

Yliopistosairaaloitten tutkimus- ja koulutusmenoja korvataan erikseen terveydenhuoltolain (1326/2010) 59 § ja 61 § mukaisesti yliopistosairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle. Tutkimus- ja koulutusmenoihin korvamerkitty rahoitus ei lakiehdotuksen mukaan riitä kattamaan täysimääräisesti tutkimus- ja koulutustoiminnasta aiheutuvia menoja. Näiden kustannusten vyöryttäminen hyvinvointialueille ja näin perusterveydenhuollon, sosiaalitoimen, erikoissairaanhoidon ja pelastuspalvelujen leikkaaminen näiden erityismenojen kattamiseksi ei ole perusteltua, oikeudenmukaista eikä hyväksyttävää.

Ehdotus yliopistosairaalalisästä siirtää rahoitusta yliopistosairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille ja heikentää muiden hyvinvointialueiden rahoitusasemaa pysyvästi, on perusteeton ja asettaa alueet rahoituksen osalta epätasa-arvoiseen asemaan.

Hollolan kunta yhtyy Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Päijät-Hämeen hyvinvointialueen näkemykseen:

- 1) yliopistosairaalalisän siirtävän rahoituksen painopistettä kestävämmällä tavalla muusta palvelujärjestelmästä yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille, joissa on edelleen myös tehottomuudesta johtuvaa kustannusten poikkeamaa.
- 2) Päijät-Hämeen hyvinvointialueen rahoituksen taso muodostuu jo ennen lakiehdotuksen sisältämiä lisäleikkauksia ongelmalliseksi (mm. palkkaharmonisaation toteutumisen ja eläkemenoperusteisen tasausmaksun toteutumisen lisäkustannukset). Riittämätön rahoitus vaarantaa hyvinvointialueen kyvyn tuottaa sen asukkaiden tarvitsemia palveluita. Päijät-Hämeessä on tehty vuosina 2020–2021 mittava taloudellinen sopeutus, eikä sitä ole mahdollista toistaa lähivuosina yhtä laajamittaisena.
- 3) Kaiken kaikkiaan esitetty 11,216 miljoonan euron vähennys yliopistosairaalalisän muodossa merkitsee noin 250 sairaanhoitajan, 90 lääkärin tai 197 pelastajan sopeuttamistarvetta Päijät-Hämeessä. Ottaen huomioon, että alueen rahoitus on muutenkin niukka ei esitettyä vähennystä voida pitää miltään osin hyväksyttävänä.

Ikonen Pirkko

Hollolan kunta - Hollolan kunnanhallitus 3.10.2022 § 224